

Изисквания за НАУЧНО ЕСЕ по Физика и астрономия:

Изборът на форма не е случаен. Есето дава възможност на автора да представи собственото си мнение по определена тема, подкрепяйки го с научни факти и тълкуване на статистически данни.

I. Дефиниция

Есето представя обосновка и и аргументирана защита на ясна теза, която може да включва фактология, впечатления, чувства.

1. Етимология на думата *есе* или какво означава *есе*?
Essai (фр.) – опит да направиш нещо (творческа дейност), не като житейски опит
2. Форма на есето – свободна композиция;
3. Тема на есето – свързана с *Физиката*, *Астрономията* или с приложимостта на научните открития;
4. Цел на изложението – изразяване на своята гледна точка, на своята позиция, на своите мисли и чувства;
5. Стил на есето – научен стил в съчетание с художествен стил
6. Език на есето – изискан, образен, асоциативен;
7. Познавателна основа – лични наблюдения, впечатления, мисли, натрупани знания в областта на *Физиката* и *Астрономията*;
8. Търсено въздействие върху читателя – да го убеди, да го вдъхнови, да достави есетична наслада.

II. Изисквания

1. Есето изисква изследване на проблем чрез неговото осмисляне;
2. Написването на есе предполага самостоятелно и творческо мислене;
3. Необходимо е изложението (увод, основна теза, заключение) да позволява проследяване на процеса на осмисляне;
4. Текстът трябва да има ясна структура, която да представя отношението на автора;
5. В изложението на есето да личи способността на автора да се аргументира и излага своите мисли свързано и логично;
6. Текстът да се отличава с яснота и точност на изказа, уточняване на смисъла на използваните понятия.

III. Етапи

1. Подготовка
 - Анализира се вложеният в темата на есето смисъл и се избира гледна точка, от която ще се интерпретира;
 - Уточнява се целта;
 - Събира се информация (идеи, фактология) по темата;
 - Информацията се подрежда според представата на автора за нейната важност;
 - Обмисля се подходящ композиционен вариант;
 - Съставя се план на текста (увод, теза, доказателство, изводи).
2. Писане – търси се и се разсъждава върху:
 - Причинно-следствени връзки между факти и явления;
 - Съпоставяне и/или противопоставяне на факти и явления;
 - Житейски, практически, исторически и научни примери и факти;
 - Цитати (мисли на известни учени), пословици, поговорки, сентенции;
 - Реторични въпроси – за да се засили убеждаващото въздействие на есето

IV. Недостатъци

1. Несъответствие между тема и съдържание;
2. Неясна структура на текста;

3. Неаргументация на лично мнение;
4. Баналност, общи фрази;
5. Липса на научни термини, понятия.

V. Критерии за оценка

1. Разбиране на темата;
2. Познаване и анализ на основни аргументи за различни позиции по въпроса, като се различават предпоставки и заключения;
3. Представена обосновано лична позиция;
4. Правилно използване на научните понятия;
5. Ясна структура (теза и аргументи).

VI. Необходимост от редактиране

1. Тезата не е формулирана правилно и точно;
2. Тезата не съответства на темата и текста;
3. Доказателствата не съдействат за аргументиране на тезата;
4. Изводът не обобщава разсъжденията от доказателствата;
5. Не е избран подходящ (съответстващ на замисъла) композиционен вариант на есето;
6. Връзките (смислови, логически и езикови) между отделните абзаци (микротекстове) в есето липсват или не са изразени чрез подходящи средства;
7. Не са спазени нормите на съвременния български книжовен език.

Теми:

1. За или против влакнестата оптика
2. Не вярвай на очите си
3. Моята фантастична Коледна украса
4. Обикновеното в необикновените небесни явления
5. Цветомузиката – физика или изкуство
6. Светлина на рисунките и картините
7. Как мами синьото небе?
8. Светлината – поетичен извор за хората
9. Сапуненото мехурче – най-изисканото чудо на природата
10. Лунният ореол – пленяващ и красив
11. Поезията на залязващото Слънце
12. Светулката
13. Магията на полярните сияния
14. Знанието за светлината, светлоизточниците и усещането за красота!
15. Холографията – пълният светлинен запис за реалността на обектите
16. Фотографията – светлинната писменост
17. Светлината и здравето на човека
18. Луи дьо Бройл – принц по произход, крал в науката
19. Доброто и светлината – злото и тъмнината
20. Физиката в моите очи ...